

اهمیت و چرایی دعا برای ظهور

۱.

همانطور که از اسم این عنوان یعنی "اهمیت و ضرورت دعا برای ظهور" پیداست و قبلا قول آن را داده بودیم، قصد داریم به کلیه ابعاد اهمیت دعا برای فرج از دیدگاه قرآن، روایات، علما و... بپردازیم که البته از مهمترین سرفصل های حوزه مهدویت است.

دلیل عقلی: دور کردن زیان از خود، واجب است. از طرفی، به هر انسانی بالاخره زبانی خواهد رسید مانند عارضه جسمانی، آزار ستمگران و... باید در صورت توان آنها را از بین برد. با دعا چنین توانی حاصل میشود.

امام علی میفرماید: کسیکه به بلایی مبتلا باشد گرچه بلای عظیم باشد، سزاوارتر به دعا کردن نیست نسبت به کسیکه در سلامتی است، که او هم از بلا در امان نیست. (۱)

دلیل روایی: از منظر روایات همه به دعا محتاجند. چه بلا باشد چه نه، و از دعا با عنوان سلاح و سپر یادآوری شده.

پیامبر اکرم: میخواهید شما را به سلاحی راهنمایی کنم تا از دشمنان نجاتتان دهد و روزی هایتان زیاد شود؟... خدا را همیشه بخوانید، زیرا دعا اسلحه مومن است. (۲)

امام علی: دعا سپر مومن است، وقتی دری را زیاد کوبیدی، #سرانجام برایت باز شود. (۳)

امام صادق: دعا نافذتر از سرنیزه آهنین است. (۴)

امام سجاد: دعا، بلای نازل شده و نیز بلایی که هنوز نازل نشده را بازمیگرداند. (۵)

(۱) بحارالانوار ۹۳/۳۸۰

(۲) ۳ و ۴ الکافی ۲/۴۶۸

(۵) عدة الداعی ص ۱۱

۲.

آداب دعا ۱/۲

حال که به اهمیت دعا کردن و آثار شگفتش با گفتاری که (در شماره قبل) روشن گردید، به آداب دعا میپردازیم. در جلد ۹۳ بحارالانوار آمده: "اگر شرط دعا را بجا نیاوردید، نباید منتظر اجابتش باشید"

- با نام خدا شروع شود. پیامبر اکرم: دعایی که با بسم الله الرحمن الرحيم شروع شود، رد نمیشود. (۱)
- دعا با حمد و ستایش خدا باشد. امام صادق: هر دعایی که قبل از آن حمد و سپاس خدا نباشد، ناقص است و بی نتیجه. (۲)
- صلوات بر محمد و آل محمد. پیامبر اعظم: صلوات فرستادن شما، هم باعث اجابتِ دعاهايتان است و هم پاکی اعمالتان. (۳)
- طلبِ شفاعت کردن. در آیه ۳۵ سوره مائده آمده: "وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ"، یعنی به سوی خدا وسیله ای (دستاویزی) جستجو کنید. (یعنی اهل بیت)
- اعتراف به گناهان. امام صادق: دعا عبارتست از ثنای خدا و بعد اقرار به گناه... (۴)

(۱) بحار ۹۳/۳۱۳

(۲) الکافی ۲/۵۰۳

(۳) بحار ۹۴/۵۴

(۴) بحار ۹۳/۳۱۸

۳.

آداب دعا ۲/۲

ادامه از شماره قبل

- از روی غفلت نباشد و با توجه و حضور قلب باشد. امام صادق: خدا دعای شخص غافل را اجابت نمیکند. پس زمانیکه دعا کردی با توجه و حضور قلب دعا کن. (۱)
- پاک بودن غذا و نوشیدنی و لباس. پیامبر اسلام: کسیکه دوست دارد دعایش اجابت شود، باید خوراک و کسب و کارش حلال باشد. (۲)
- پرداخت حق الناس. امام صادق: خدا میفرماید به عزتم قسم، دعای مظلومی را که به او ظلم شده و مرا در مورد آن می خواند، در حالی که خودش همان ظلم را در حق دیگری کرده، هرگز اجابت نمی کنم. (۳)
- ترک گناهی که مانع از استجابت دعاست. امام باقر: بنده ای حاجتی را از خدا میطلبد... آنگاه بنده گناهی انجام میدهد که خدا به ملک دستور میدهد: حاجتش را برآورده نکن و از آن محرومش گردان... (۴)
- خوش گمان بودن به اجابتش. در حدیث آمده: زمانیکه دعا میکنی، با تمام وجود خدا را بخوان، سپس یقین به اجابت داشته باش. (۵)
- اصرار و پافشاری در دعا. در وحی قدیم آمده: از دعا کردن خسته نشو، زیرا من (خدا) از اجابت خسته نمیشوم. (۶)

(۵و۱) بحار ۹۳/۳۲۳

(۶و۲) بحار ۹۳/۳۷۲

(۳) بحار ۹۳/۳۲۰

(۴) بحار ۷۳/۳۲۸

اهمیت مداومت بر دعا

مداومت بر دعا و اصرار بر آن، نقش بسیار مهمی در رسیدن به مقصود و به دست آوردن حاجت دارد. بیشتر افراد هم قدرت این را ندارند که با خواندن یک دعا یا گفتن یک ذکر، حاجتشان را بگیرند.

مثال: در بسیاری از مَرَض های جسمی، اگر مرض سطحی باشد، میتوان با یک نسخه مداوا کرد ولی اگر مدتش طولانی و یا مرض کهنه شود، محتاج به تکرار معالجه و ادامه مصرف داروست. پس همانطور که در چنین مرض هایی، مداوا را تا اثر بخشی دارو ادامه میدهیم، در مواردیکه نیاز به دعا (مانند تعجیل در فرج امام زمان) باشد، باید تا به ثمر رسیدن، به خواندنش ادامه دهیم.

ممکن است گاهی افرادی با خواندن یک دعا یا یک اسم از اسماء خدا، به نتیجه برسند ولی اینگونه افراد نادرند و نباید عموم مردم چنین توقعی داشته باشند.

أَنْقَدَرِ دَرِ مِيزَنَمِ تا دَرِ بَه رُويمِ وا كُنِي / رُخَصَتِ دِيدَارِ رُوَيْتِ را بَه مَنِ اعْطَا كُنِي

دعا برای ظهور لازم و ضروریست...

پس از بیان آداب دعا میگوییم: لازم ترین دعا در عصر غیبت، دعا برای ظهور مولای مان حضرت بقیة الله است. زیرا او صاحب ما، صاحب عصر و زمان ما، بلکه صاحب امر و سرپرست تمام جهان است.

آخر چگونه نسبت به او که پیشوا و امام ماست بی توجهی کنیم؟ در حالیکه این بی توجهی، در حقیقت غفلت از یکی از اصول و پایه های دین است. از این رو، دعا برای آنحضرت، باید قبل از دعا برای خود، خانواده و برادران انجام شود.

سید بن طاووس در کتاب جمال الأسبوع میگوید: اگر کسی بخواهد دلیلی برای این کار (اهمیت دعا برای فرج) بیاورد، در صورتیکه امام صادق و امام کاظم را در اسلام و مسلمین بداند، (با اینکه سالها قبل از تولد مهدی میزیستند و دعا برای فرج را بر حوائج شخصی، مَقَدَّم میداشتند) همین کار آن دو بزرگوار دلیلی بسیار خوب برایش خواهد بود.

برگرفته از کتاب صحیفه مهدیه

کوتاهی کردن در دعا برای فرج

این پرسش گاهی برای برخی پدید می آید که اگر دعا برای فرج امام زمان این قدر مهم است، پس چرا در رفتار علمای بزرگ چنین نمی بینیم و اگر مهم بود، آنها پیش قدم می بودند... سید بن طاووس از علمای بزرگ شیعه در سده هفتم هجری که موفق به دیدار حضرت نیز شده بود، سالها قبل پاسخ داده اند:

ممکن است بگوئید فلان شخص و فلان شخصی را می شناسم که جزو اساتید دینی هستند و این کار (دعای فراوان برای فرج) را انجام نمی دهند، ولی من به خوبی آگاهم که این افراد در بی توجهی و غفلت نسبت به مولای ما به سر می برند و نسبت به او کوتاهی نموده اند. در پاسخ به این اشکال به شما عرض می کنم: کاری را که گفتم شما انجام بده؛ زیرا این حقیقتی آشکار و روشن است، هر کسی مولای ما را واگذارد و به او بی توجهی کند، به خدا سوگند در اشتباهی رسواگر به سر می برد. آیا فکر میکنی امامان مانند تو نسبت به اهمیت دعا برای (فرج) ایشان، بی توجهی کرده و آن را سبک می شمارند؟ از زیاد دعا کردن برای ایشان خودداری نکن"

برگرفته از کتاب صحیفه مهدیه

.۷

د مثل دعای فرج

امام صادق فرمودند: هنگامیکه فشارها و شکنجه ها بر بنی اسرائیل به طول انجامید، چهل صبح به درگاه خداوند گریه و ناله کردند. پس خداوند به موسی و هارون وحی فرمود که بنی اسرائیل را از شر فرعون را خلاص کنند (و از چهارصد سال)، صد و هفتاد سال را بخشید.

سپس فرمودند: شما نیز اگر این کار بکنید (گریه و ناله و دعا)، قطعاً خداوند فرج ما را می رساند. ولی اگر چنین نباشید، امر (فرج) تا آخرین حد ممکن به تاخیر خواهد افتاد. (تفسیر عیاشی ج ۲)

نویسنده کتاب مکیال المکارم، علامه موسوی اصفهانی، مینویسد: یکی از مطالبی که از این حدیث استفاده میشود، این است که ظهور مولای ما حضرت صاحب الزمان، از اموری است که قابل تقدیم (جلو افتادن) و تاخیر (عقب افتادن) است... از جمله کارهایی که زمینه جلو افتادنش را فراهم می سازد، اهتمام (کوشش) مومنین در دعا برای تعجیل ظهور و فرج است. (بخش ۵ فایده ۲۲)

.۸

کسی که برای فرج دعا نمی کند (۱)

ابوهارون میگوید: در مجلس امام صادق بودم، ایشان به حاضرین فرمودند: چرا شما ما را خوار میکنید؟ مردی خراسانی بلند شد گفت: پناه بر خدا از اینکه ما شما را یا چیزی که راجع به شما باشد خوار کنیم. حضرت فرمودند: بله تو خودت یکی از افرادی هستی که مرا خوار کرده ای.

مرد خراسانی گفت: پناه به خدا می برم از اینکه شما را خوار کرده باشم.

حضرت فرمودند: وای بر تو، مگر وقتی که ما نزدیک منطقه جحفه بودیم نشنیدی که فلان شخص به تو گفت: به مقدار یک میل مرا سوار کن به خدا قسم از پیاده روی خسته و عاجز شده ام.

به خدا قسم تو سر بلند نکردی و با این کار او را خوار و خفیف کردی؛ و هر کس مؤمنی را خوار کند ما را خوار کرده است، و حرمت خدا را ضایع کرده است.

روضه کافی حدیث ۷۳

برآورده نکردن حاجت یک مؤمن - زمانی که برای حاجتش به ما رو می زند - مساوی است با خوار کردن او.

امام مؤمنین به همه ما رو کرده و از ما دعای فراوان برای فرج را خواسته اند (کمال الدین و تمام النعمه ب ۴۵ ح ۴)

اگر حاجتشان را برآورده نکرده و برای فرج دعا نکنیم، ایشان و تمام اهل بیت را خوار کرده ایم. آیا باز هم میتوان گفت: دعا برای فرج صرفاً یک امر مستحبیست؟

۹.

روایتی تکان دهنده...

امام کاظم فرمودند: کسیکه برادر مؤمنش برای حاجتی به نزدش بیاید، این رحمتی است از جانب خدا که به سوی او فرستاده است؛ پس اگر قبول کرده و حاجتش را برآورده کند به ولایت ما پیوسته است، و آن هم به ولایت خدا متصل است.

و اگر رد کرده و حاجت مؤمن را برآورده نکند با این که قدرت بر انجام آن را دارد، خداوند ماری از آتش در قبرش بر او مسلط میکند که تا قیامت او را بگزد؛ چه آمرزیده شود و چه اهل عذاب باشد... (یعنی اگر نهایتاً بهشت هم برود، چون حاجت مؤمنی را رد کرده، در دوران برزخ باید به چنین عذابی مبتلا شود)

اصول کافی، کتاب الإیمان و الکفر، باب قضاء حاجة المؤمن

امام زمان، به عنوان کامل ترین مؤمن جهان حاجتی را به طور مکرر از ما طلب کرده اند که "برای فرج فراوان دعا کنید".
نکند ما بی توجهی کنیم و عاقبت...

۱۰.

خیانت به خدا، پیامبر و اهل بیت...

امام صادق فرمودند: هر که از یاران ما که یکی از برادران (دینی اش) در کاری از او کمک و یاری بخواهد ولی او تا آنجا که می تواند در آن کوشش نکند، به خدا و رسولش و مؤمنان خیانت کرده است.

ابوبصیر میگوید: عرض کردم: مقصود شما از مؤمنان چه کسانی اند؟ فرمودند: از زمان امیرالمؤمنین تا آخر آنان. (اصول کافی، کتاب الإیمان و الکفر)

علامه مجلسی در شرح این روایت می نویسد: احتمال دارد مقصود از مؤمنان، ائمه باشد همان گونه که در روایات فراوانی کلمه مؤمن که در آیات آمده به ایشان تفسیر شده؛ چرا که آنان مؤمنان حقیقی اند؛ و محتمل است شامل سایر مؤمنان نیز گردد. (مرآة العقول ج ۱۱)

امام زمان از تمام شیعیان و محبتینشان یاری طلبیده و دعای کثیر برای فرج را خواسته اند. اگر تا آنجا که می توانیم در دعا کردن برای فرج کوشش نکنیم، مَهر خیانت بر نامه اعمالمان خواهد خورد.

۱۱.

کسی که برای فرج دعا نمی کند (۲)

امام عسکری درباره فرزندشان فرمودند: "بخدا قسم او قطعاً غیبتی طولانی خواهد داشت که هیچ کس در آن از هلاکت نجات نمی یابد مگر کسیکه: خداوند بزرگ او را در اعتقاد به امامتش ثابت بدارد؛ و به او توفیق دعا برای تعجیل فرجش بدهد." (کمال الدین و تمام النعمه، باب ۳۸)

منظور از هلاکت در این کلام نورانی، انحراف از مسیر حق و خروج از جاده مستقیم ایمان است. بر اساس روایات، این هلاکت و انحراف در دوران غیبت بسیار شدید و فراگیر است؛ تا آنجا که فردی صبحگاه مؤمن است ولی شبانگاه از دین خارج شده و کافر می گردد و بالعکس. (غیبت نعمانی باب ۱۲)

امام عسکری «دعا کردن برای فرج» را به عنوان نسخه ای شفابخش برای نجات از این ورطه هولناک در اختیار ما قرار داده و آن را «تنها راه رهایی» معرفی نموده اند.

۱۲.

تأثیر شگفت دعا (بسیارمهم)

ابو ولّاد حفص خیاط میگوید: در مدینه محضر امام کاظم رسیدم... حضرت فرمودند: به یاران خود (شیعیان کوفه) خبر بده و به آنها بگو: تقوای خدا را رعایت کنید، چرا که شما در حکومت مردی جبّار و سرکش (منصور دوانیقی) به سر می برید. پس زبانهایتان را حفظ کنید، و جانها و دینتان را محافظت کنید و اتفاقاتی را که میترسید برای ما و شما از ناحیه این شخص رخ دهد با دعا دفع کنید. زیرا بخدا قسم که دعا و درخواست نمودن از درگاه الهی بلا را دفع می کند، اگرچه بلا مُقَدَّر شده باشد و اراده حتمی الهی به آن تعلق گرفته و تنها امضای آن باقی مانده باشد... پس در دعا اصرار کنید که خدا شرّ این ستمگر را از شما برطرف کند.

ابو ولّاد میگوید: فرمایش حضرت را به یاران خود رساندم و ایشان علیه منصور دعا کردند و درست در سالی که به سوی مکه بیرون آمده بود... پیش از آنکه مناسک حج را انجام دهد مُرد و از شرّش راحت شدیم. به خدمت امام رسیدم ایشان فرمودند: ای ابا ولّاد، نتیجه دستوری که به شما دادم و شما را به انجام آن تشویق نمودم را چگونه دیدید؟ ای ابا ولّاد هیچ بلایی نیست که خدا بر بنده مؤمن نازل کند و دعا را به دل او بیندازد مگر اینکه آن بلا را به زودی برطرف خواهد کرد و هیچ بلایی نیست که خداوند بر بنده مؤمن نازل کند پس او از دعا کردن خودداری نماید مگر این که آن بلا طولانی شود.

(داستان خلاصه شده است)

بحار الأنوار جلد ۹۰ صفحه ۲۹۸

این است تأثیر دعا در نظام هستی...

ما هم میتوانیم... کم نگذاریم...

بخوان دعای فرج را دعا اثر دارد...

۱۳.

گریه امام زمان

مرحوم لطیفی نسب نقل میکند: یکی از بندگان صالح خدا و شیعیان و مخلصان حضرت مهدی، چندی پیش محضر امام زمان مشرف شده بود و نقل میکرد:

به حدی امام زمان را ناراحت دیدم که همین طور از چشمان شان اشک جاری بود و از شیعیان و دوستانشان گله مند بودند که: "چرا این قدر در حق ما جفا و کوتاهی میکنند و برای ما دعا نمیکنند؟ در صورتیکه اگر شیعیان و محبتان با اخلاص ما، دعا و استغاثه کرده و از خدا طلب فرج کنند، خدا به آنها فرج داده و از این گرفتاری روز افزون دنیا آنها را نجات میدهد؛ ولی افسوس که این ها در دعا کردن کوتاهی میکنند" (راه وصال؛ ص ۱۳۴)

مرحوم لطیفی نسب از دلباختگان امام عصر بود که در سال ۸۶ شمسی درگذشت. در عظمت ایشان همین بس که مرجع بزرگوار تقلید آیت الله صافی گلپایگانی در پیام تسلیت به خانواده ایشان اینگونه فرمودند: "مقام ایشان را با امثال جناب عثمان بن سعید (اولین نائب حضرت) میشود قیاس کرد... از ایشان اسراری در سینه من است که نمیتوانم برای کسی بگویم"

۱۴.

دعای فرج؛ واجب کفایی یا واجب عینی؟

در کتاب مکیال المکارم که به سفارش امام زمان نوشته شده، آمده است: براساس آیات قرآن و نیز احادیث، دعا از جمله بزرگترین عبادتهاست. از طرفی شکی نیست که یکی از بزرگترین و ارزشمندترین دعاهاى انسان، دعا برای کسی است که خداوند حق او را و دعا کردن برای او را بر تمام انسانها واجب فرموده است و نعمتهای الهی به برکت آن حضرت بر تمام آفریدگانش سرازیر می شود.

همچنین شکی نیست که معنای مشغول شدن به خدا، مشغول شدن به عبادت الهی است، پس دعا کردن برای امام عصر بطور همیشگی، موجب توفیق الهی در بندگی و عبادت او خواهد شد و خدا او را از دوستان خود قرار خواهد داد.

میرزا محمد باقر اصفهانی میگوید بین خواب و بیداری دیدم امام حسن مجتبی فرمودند: بر منبرها به مردم بگویید که توبه کنند و برای فرج و تعجیل ظهور امام زمان دعا کنند، این دعا مانند نماز میت واجب کفایی نیست که اگر چند نفر از مردم آن را انجام دادند، تکلیف از دیگران برداشته شود؛ بلکه همانند نمازهای روزانه، بر هر یک از مکلفان واجب (عینی) است که انجام دهند...

۱۵.

مظلوم ترین فرد عالم

متأسفانه در بیشتر مجالس مذهبی از یاد امام زمان و دعا برای تعجیل ظهور آن حضرت غفلت می شود، و اگر بدانیم چقدر از آن حضرت غافل بوده ایم، متوجه می شویم که آن حضرت مظلوم ترین فرد عالم هستند.

امام حسین در عالم مکاشفه به یکی از علمای قم فرمودند: مهدی ما در عصر خودش مظلوم است، تا می توانید درباره آن حضرت سخن بگویید و قلم فرسایی کنید؛ آنچه درباره شخصیت این معصوم بگویید درباره همه معصومین علیهم السلام گفته آید؛ چون حضرات معصومین همه در عصمت و ولایت یکی هستند و چون این زمان، دوران مهدی ما است سزاوار است درباره او بیشتر گفتگو شود.

و در خاتمه فرمودند: باز تاکید میکنم درباره مهدی ما زیاد سخن بگویید و بنویسید، مهدی ما مظلوم است، بیش از آنچه نوشته و گفته شده باید درباره اش نوشت و گفت.

کتاب صحیفه مهدیه؛ بخش مقدمه

۱۶.

گردآوری مهمترین تاکیدهای مهدوی آیت الله بهجت

- مداحی که حال خوبی هم دارد، به خدمت صاحب الامر رسیده و آن حضرت به او فرموده اند: «بعد از صلوات بر محمد و آل محمد گفته شود: "و عجل فرجهم"» (۱)
- کسانی که در خواب یا بیداری تشرّف حاصل نموده اند (محضر امام مهدی)، از ایشان شنیده اند: «برای تعجیل فرج من زیاد دعا کنید» (۲)
- خود او (امام مهدی) در مسجد سهله و جمکران، در خواب یا بیداری در گوش افرادی از دوستانش بدون اینکه او را ببینند، فرموده است: «فرج من نزدیک است، دعا کنید» یا به نقلی فرموده اند: «فرج من نزدیک شده، دعا کنید بَدا (تاخیر) حاصل نشود» (۳)

از این دست تاکیدات توسط حضرت مهدی، زیاد به دوست داران و شیعیان حضرت رسیده است. حال این ما و این درخواست امام زمانمان...

(۱) کتاب در محضر بهجت ج ۳ ص ۶۰

(۲) همان، ج ۱ ص ۱۱۸

(۳) همان، ج ۱ ص ۱۰۸

عنایت امام زمان برای دعا کننده

قرآن کریم می فرماید:

«وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا.» (و هنگامی که به شما درود گویند، شما درودی نیکوتر از آن، یا همانندش را پاسخ دهید)

تحیت به معنای دعا برای حیات دیگران است؛ ولی معمولاً این کلمه هر نوع اظهار محبتی را که افراد در سخن یا عمل نسبت به دیگری انجام می دهند، شامل می شود که روشن ترین نمونه آن، سلام کردن است.

بنابراین دعا کردن برای امام و سلام دادن به حضرتش، تحیتی است که به محضر نورانی اش تقدیم می شود و به یقین، امام طبق دستور قرآن، دعا کننده را بهتر از دعا و سلام او مشمول عنایت و لطف خدا گونه خود قرار می دهد.

کتاب نگین آفرینش ۲، ص ۳۴

قنوت عشاق

یکی از شاگردان مرحوم آیت الله بهاءالدینی می گوید: سال های بسیاری در قنوت نماز حضرت آیت الله بهاءالدینی آیات نورانی قرآن کریم و دعاهای مرسوم را می شنیدیم تا این که ناگهان متوجه شدیم نوع کلمات و عبارات ایشان تغییر یافته است.

وقتی دستان خود را مقابل صورت می گرفتند برای حضرت مهدی (عجل الله فرجه) دعا می کردند: اللهم کن لولیک الحجه بن الحسن صلواتک علیه و علی آبائه...

روزی که در محضر آقا بودیم و فرصت مناسبی فراهم شد از تغییر رویه ایشان پرسیدیم، به یک جمله بسنده کردند: حضرت پیغام دادند در قنوت به من دعا کنید.

کتاب آیت بصیرت، ص ۱۰۷

ذکر و شکر

بدون شک، نعمت وجود امام و برکات حضور او در عالم، از بزرگترین نعمتهای خداوند مهربان است و دعا کردن برای ان حضرت، نوعی قدردانی از نعمت امام و شکر گزاری به درگاه اوست؛ چنان که غفلت از دعا برای امام مهدی (عج) به گونه ای ناسپاسی و کفران نعمت الهی است.

قرآن کریم در سوره ضحی می فرماید:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ. معنی: و نعمت های پروردگارت را بازگو کن. یعنی خدا دوست دارد انسان نعمت های او را یاد کند، تا نعمت بودن آنها را فراموش نکند و فرصت بهره مندی از آنها را از دست ندهد.

با این بیان، دعا برای امام مهدی هم شکر خدا است و هم ذکر حضرت مهدی؛ یعنی با توسل و دعا، رابطه ای پیوسته با امام برقرار می کنی و یاد و نام او را همیشه و همه جا در قلب و جانت زنده نگه می داری.

کتاب نگین آفرینش ۲، ص ۳۳

۲۰.

نیکی به امام و تشکر از او

دعا و زیارت، علاوه بر اینکه تشکر از خداست، تشکر از امام نیز هست؛ امامی که وجودش سراسر خیر و رحمت برای بندگان است و با وجود همه بی مهری هایی که از مردم می بیند به آنها از پدر، مهربان تر و از مادر، دلسوزتر است. هر نعمتی به برکت وجود او به بندگان می رسد و هر بلایی به عنایت او از مردم دور می شود. به راستی چگونه می توان قطره ای از دریای لطف و کرم او را پاسخ گفت؟

امام سجاد می فرماید: اما حق کسی که درباره ات نیکی نماید، آن است که او را سپاس گویی و کار نیکش را بازگو نمایی و جایگاهش را والا شماری و با اخلاص، بین خود و خدایت در حقش دعا کنی.

چه زیباست که با دعا برای (فرج) مهدی، در هر صبح و شام، در نیکی و احسان خود را به روی امام خویش باز کنیم و کمی از نیکی هایش را سپاس گوییم.

کتاب نگین آفرینش ۲، ص ۳۴

۲۱.

التماس دعای فرج

این بار از زبان خود مولا صاحب الزمان این تاکیدات رو ببینیم:

امام مهدی می فرماید: من دعا گوی هر مومنی هستم که مصیبت جدّ شهیدم را یاد کند و پس از آن برای تعجیل فرج و تایید من دعا کند. (۱)

همچنین در جای دیگر فرموده اند: به شیعیان و دوستان ما بگویید که خدا را به حق عمه ام زینب علیها السلام قسم دهند که فرج مرا نزدیک گرداند. (۲)

شایسته است التماس دعای مولایمان حضرت صاحب الزمان را لبیک بگوییم...

(۱) مکیال المکارم ج ۱ ص ۳۳۳

(۲) شیفتگان حضرت مهدی، ج ۱، ص ۲۵۱

«اللهم عجل لولیک الفرج بحق الزینب»

حقّ امام زمان بر مردم

از حقوق امام زمان را با دلیل و برهان در باب سوم کتاب «مکیال المکارم» که از بین تمام حقوق، حقّ امام علیه السلام بر مردم از همه بزرگ تر و مهم تر است؛ چنان که در کتاب روضه کافی نیز از حضرت امیرالمؤمنین روایت شده که فرمودند:

بزرگ ترین حقی که خداوند متعال آن را واجب فرموده است، حقّ ولی است؛ «یعنی حقّ امام بر مردم.»

حال که چنین است پس باید بدانی که ما هر چقدر سعی کنیم، نمی توانیم حقّ آن حضرت را چنان که باید و شاید ادا کنیم؛ لکن باید از آنچه که می توانیم، کوتاهی ننماییم؛ زیرا مطابق آیات و روایات، این مطلب از جمله اموری است که در روز قیامت از هر کسی پرسش و مؤاخذه خواهد شد. چنان که در تفسیر آیه شریفه: «ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ» و آیات دیگر، روایاتی وارد شده است.

آثار و برکات دعا برای امام زمان، ص ۱۱

از کوتاهترین دعا برای بزرگترین آرزو غفلت نکنیم...

آثار و برکات دعا برای امام زمان

امام صادق فرموده اند: «خداوند متعال عبادت نشده است به چیزی که برتر از ادا نمودن حقّ مؤمن باشد» (اصول کافی)

همچنین امام حسن عسکری فرموده اند: «هر که به حقوق برادران ایمانی آشنایی بیشتری دارد و حقّ آنان را بیشتر و بهتر ادا می نماید، شأن و منزلت والاتری نزد خداوند متعال دارد» (الاحتجاج)

اکنون که این مطلب را دانستی، بدان که در بین تمام اهل جهان کسی پیدا نمی شود که حقّ و حقوقش بر تو، بیش از حقوق امام زمان باشد؛ چرا که مطابق احادیث قطعی فراوان، هستی و بقای تو، سکون و آرامش تو در این عالم، و تمام نعمت هایی که به تو می رسد، و روزی و آبی که می خوری و می آشامی، همه به برکت وجود مبارک اوست.

آثار و برکات دعا برای امام زمان، ص ۱۰

با دعای فراوان برای فرج و سایر کارهای باب میل ایشان، کمی از حقوق امام زمان که بر گردن ماست را ادا کنیم...

دعای با اضطرار

در کتاب شریف مکیال المکارم آمده است: یکی از زنان با ایمان و پارسا در هنگام تسلط کفار بر کشور اسلامی و غم و ناراحتی شدید مردم، بزرگی را در رویا دید که فرمود:

اگر مومن پس از نمازهایش - به همان طوری که وقتی خودش مریض می شود یا به گرفتاری دیگری دچار می آید، برای رفع گرفتاری خود، به دعا کردن به جد رو می آورد- در دعا برای فرج مولایش مواظبت کند آن سان که فراق امام زمان ارواحنا فداه باعث غم و ناراحتی او شده و قلبش را شکسته و احوالش را پریشان کرده باشد.

چنین دعایی در این حال یکی از این دو امر را موجب می شود: یا امام زمانش سریع تر ظهور میکند یا غم و ناراحتی مومن دعا کننده، با برطرف شدن گرفتاری هایش و نجات از فتنه ها، به خوش حالی مبدل می شود.

برگرفته از کتاب آشتی با امام زمان

۲۵.

خلاصه آثار و فواید دعا برای فرج

صاحب مکیال المکارم خلاصه آثار و فواید و ویژگیهایی را که بر دعا کردن برای تعجیل فرج آمده است، بیان می کند و ما هم به جهت اینکه کتاب مکیال المکارم به امر حضرت مهدی نوشته شده، مطالب آن را نقل می کنیم:

(۱) اطاعت از امر مولایش کرده است، که فرموده اند: و بسیار دعا کنید برای تعجیل فرج که فرج شما در آن است.

(۲) این دعا سبب زیاد شدن نعمتها میشود.

(۳) و اظهار محبت قلبی است.

(۴) و نشانه انتظار است.

(۵) و زنده کردن امر ائمه است.

(۶) و مایه ناراحتی شیطان است.

(۷) و تعظیم خداوند و دین خداست.

(۸) و اداء قسمتی از حقوق آن حضرت است (که اداء حق هر صاحب حقی واجب ترین امور است)

(۹) حضرت صاحب الزمان در حق دعا کننده دعا می کند.

آثار دعا برای فرج، هاشمی نژاد، ص ۳۲

۲۶.

فرج و گشایش

امام عصر (عج) از طریق محمد بن عثمان دومین وکیل خویش در زمان غیبت صغری، خطاب به همه ی شیعیان فرمودند: "برای تعجیل در فرج بسیار دعا کنید که همانا فرج و گشایش شما در آن است" در این سخن دو نکته مهم وجود دارد:

(۱) کثرت دعا یعنی به دعای کم و در زمان محدود اکتفا نشود. آری منتظران واقعی حضرتش از چشم انتظاری خسته نمی شوند و هرگز از تمنای فرج ملول نمی گردند.

(۲) فرج و گشایش در همه ی امور ما (آخروی و دنیوی) تنها و تنها به فرج و ظهور امام وابسته است.

برگرفته از کتاب آشتی با امام زمان

مداومت بر دعا و توجه به آن

حضرت باقر میفرماید: به خدا سوگند هیچ بنده ای در دعا پافشاری و اصرار به درگاه خدای عزوجل نکند جز اینکه حاجتش را برآورد.

اصول کافی، ج ۴، ص ۲۲۴

حضرت صادق میفرماید: خدای عزوجل اجابت نکند دعائی که از روی دل غافل باشد، پس هرگاه دعا کردی به دل توجه کن و یقین داشته باش که اجابت شود.

اصول کافی، ج ۴، ص ۲۲۱

طبق روایات، دعای روزانه برای فرج، امری ضروریست؛ اما این دعا کردن، مادامی که با حضور قلب و توجه همراه نباشد، موثر نخواهد بود.

هل من مُعین...

حضرت صادق میفرماید: هیچ چهل نفری برای دعا نزد هم اجتماع نکنند و خدای عزوجل را در کاری نخوانند و دعا نکنند جز اینکه خداوند دعای آنها را مستجاب کند، پس اگر چهل نفر نبودند، و چهار نفر بودند، نزد هم جمع شوند و ده بار خدای عزوجل را بخوانند خداوند دعایشان را اجابت کند، و اگر چهار نفر هم نباشند و یک نفر باشد که چهل مرتبه خدا را بخواند پس خدای عزیز جبار برای او اجابت کند.

اصول کافی، ج ۴، ص ۲۴۱

در فرازی از دعای ندبه میگوییم: "هَلْ مِنْ مُعِينٍ فَأَطِيلَ مَعَهُ الْعَوِيلَ وَالْبُكَاءَ" و برای گریه در فراغ امام و دعا برای ظهورش، طلب همراهی میکنیم.

در روایات ما، بر خواندن ادعیه ی مربوط به امام زمان به صورت جمعی تاکید بسیار شده است.

چه بهتر که از این امتیاز، بیشترین استفاده را در جهت رسیدن به فرج نهایی، نماییم.

نجات از شر شیطان

دعا کردن برای تعجیل فرج، مایه ی ناراحتی شیطان لعین و دوری او از دعا کننده میشود. دلیل بر این مدعا بر دو وجه است:

دلیل عقل: بدون تردید این عمل شریف، عبادت ارزنده ای است که موجب کمال ایمان و تقرب به درگاه پروردگار سبحان میشود، و واضح است که هر چه مومن به خداوند نزدیکتر شود، شیطان از او دورتر و بیزارتر میگردد.

دلیل نقل: روزی رسول اکرم به اصحاب خود فرمود: "آیا خبر دهم شما را به چیزی که اگر آن را انجام دهید شیطان از شما دور میشود، دوری مشرق از مغرب؟ گفتند: آری. فرمود: روزه رویش را سیاه میکند، صدقه کمرش را میشکند و دوستی کردن در راه خدا، دنباله اش را قطع میکند."

وجه دلالت این حدیث بر این است که منظور از "دوستی کردن در راه خدا"، اظهار محبت به وسیله افعال بدنی به بزرگان و برادران دینی است.

بدون تردید عظیم ترین اهل ایمان، یعنی صاحب الزمان، به اظهار محبت شایسته تر است و ثمره ی دوستی کردن به آن حضرت - که دوری از شیطان است - با دعا برای تعجیل فرج، زودتر از دوستی کردن به دیگران حاصل میشود.

مکیال المکارم، ص ۲۱۲

۳۰.

نشانه انتظار

در باب فضیلت انتظار و ثواب منتظر همین بس که حضرت سجاد در دعای عرفه بر منتظران درود فرستاده و برای آنان دعا کرده است.

امام رضا نیز فرموده اند: چقدر خوب است صبر و انتظار فرج؛ آیا نشنیده ای فرموده ی خدای عزوجل را که: "فَأَنْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ" (سوره اعراف، ۷۱)

دعا کردن برای تعجیل در فرج، نشانه انتظار است که در بسیاری از روایات به آن دستور داده شده است.

مکیال المکارم، ص ۴۲۹

۳۱.

نصرت اسلام و نهی از منکر و امر به معروف

امر به معروف و نهی از منکر برای مومن دو وجه دارد؛ نخست اینکه، عقل و شرع بر حسن دعا و کمک کردن به امر به معروف و ناهی از منکر حکم می کنند، زیرا که یاران دین خدا و حافظان حدود او هستند، و چون خود امر به معروف و نهی از منکر احسان به مسلمین و رعایت دین است.

در ثانی، نخستین درجات نهی از منکر، انکار قلبی است، و این امر هر چند که مخفی و باطنی است، ولی آثار بسیار مهم و ارزنده ای دارد که از اعضا و جوارح آشکار می گردد.

مؤمن اگر منکری دید که نتوانست از آن نهی کند و باز دارد، با دل آن را انکار نماید و از خداوند متعال بخواهد که شخص توانای بر دفع منکر را برانگیزد، همچنین باید برای کسی که نهی از منکر می کند دعا نماید و چون می دانیم که برطرف کننده

تمام منکرات و ریشه کن سازنده تمام بدیها و خلافها همان مهدی می باشد، بر ما لازم است از خداوند عز و جل بخواهیم که به خاطر دفع منکرات و منهیات گوناگون؛ فرَجش را نزدیک گرداند و او را یاری و تأیید فرماید.

مکیال المکارم، ص ۴۵۳

۳۲.

رجعت

امام صادق میفرمایند: هر مومنی آرزوی خدمت به صاحب الزمان را داشته باشد و برای تعجیل در فرجش دعا کند، کسی بر قبر او می آید و او را به نامش صدا میزند که فلانی، مولایت ظهور کرده، اگر میخواهی بیاخیز و به خدمت امام شرفیاب شو و اگر میخواهی تا روز قیامت بیارام.

بالاترین آرزوی مومنان مشتاق این است که اگر ظهور حضرت از این زمانها به تاخیر افتد، و به این نزدیکی به فیض دیدارش نایل نشویم، بار دیگر در زمان ظهورش به دنیا باز گردیم.

و این مهم با دعا برای فرج حاصل میشود.

مکیال المکارم، ص ۲۳۷

۳۳.

وسیله ای به سوی خداوند متعال

خدای عزوجل فرمان داده که به سوی او وسیله گرفته شود، آنجا که فرموده: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.** "ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا بترسید و به او تقرب جوید و در راهش جهاد کنید. باشد که رستگار گردید." (سوره مائده، آیه ۳۵)

در این آیه سه چیز سبب رستگاری و نجات معرفی شده که هر سه در دعا برای حضرت صاحب الزمان جمع است.

(۱) اولین مراتب تقوا، ایمان است و دعا برای آن حضرت نشانه ی ایمان و سبب کمال آن است.

(۲) معنی وسیله، رشته ی ارتباط و نزدیک شدن است و دعا رشته ی ارتباط و نزدیک شدن به خداوند است. بی تردید دعا برای تعجیل فرج، از اهم وسایلی است که خداوند وسیله به سوی خود قرار داده.

(۳) از اقسام جهاد، جهاد با زبان است که دعا برای فرج نیز از این نوع است.

مکیال المکارم، ص ۲۲۶

۳۴.

به خاطر همه

«...اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا الْأَمَامَ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَّ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ، عَنْ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا...»

در این بخش از دعای عهد، ما به نیابت از همه ی مومنین زمین، به امام زمان صلوات میفرستیم.

در بسیاری از ادعیه و روایات، به این جامع نگری و دوری از خودخواهی تاکید شده است.

یکی از ابعاد اهمیت دعا برای ظهور، آن است که آرزوی تمام مومنین، در ظهور آن حضرت تحقق خواهد یافت. هنگامی که برای ظهور دعا نموده و به درگاه خداوند تضرع و زاری مینمائیم، در واقع اصلاح جهان هستی را از خداوند مسالت نموده ایم. برگرفته از کتاب غریب غیبت در قرآن

۳۵.

افتتاح؛ کلید گشایش

هنگام خواندن دعای افتتاح به این جمله نورانی برمیخوریم:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ... و اعلام میکنیم ما مشتاق دولت کریمه هستیم و پس از چند سطر شکایتی بر زبان جاری می نماییم: اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَبَّيْنَا صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ...

امام زمان در ضمن این دو جمله این مطلب را به ما گوش زد میکند و میفرماید که: "هر شیعه باید مشتاق تاسیس حکومت آن حضرت بوده و از نبودن آن نازنین به قدری ناراحت باشد که در تمام شب های ماه استجابت دعا، دست به درگاه خدا برداشته و از این وضعیت شکایت نماید."

۳۶.

استغاثه رمز نزدیکی ظهور

استغاثه به معنای طلب یاری و فریارس خواهی در حال گرفتاری و بلا است. استغاثه شرط بندگی و یاری خواستن از خداست. زمانی که انسان بفهمد یافته هایش کارساز نیست و نیاز خود را درک کند، رو به آسمان کرده و طلب میکند آن چیزی را که سالهاست به نبود آن عادت کرده.

از وضعیت موجود شکایت میکند، و از خداوند در خواست گشایش میکند و اظهار میل به دولت کریمه دارد.

پیامبر اسلام میفرماید: "ضعیف ترین افراد کسانی هستند که دعا هم نمیتوانند بکنند."

خدا به ما شیعیان لطف کرده و این اختیار را به ما داده که زمان تحول جهان را جلو بیاندازیم. حیف نیست از این فرصت استفاده نکنیم!؟

وفای به عهد

دعا کردن برای فرج مولایمان، وفا نمودن به عهد و پیمان الهی است که از اهل ایمان گرفته شده است. در بررسی این مطلب سه نکته وجود دارد:

(۱) تردیدی نیست که وفای به عهد خداوند واجب است، خداوند میفرماید: "وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا" (سوره اسراء، ۳۴)

(۲) در روایات متعددی که از ائمه روایت شده، عهد به ولایت امامان تفسیر گردیده است. چنانچه امام صادق میفرماید: ما ذمه و حرمت خدا هستیم و ما عهد الهی هستیم.

(۳) وفای به عهد یاد شده با شش امر حاصل میگردد:

- یقین قلبی به امامت و ولایت آنها
- مودت قلبی نسبت به آنها
- بغض دشمنانشان
- اطاعت و پیروی از آنها
- اظهار اعتقاد قلبی به آنها به وسیله زبان و بدن
- یاری کردن آنها در هر حال

و این عناوین ششگانه، در دعا برای صاحب الزمان و درخواست تعجیل فرج آن حضرت تحقق می یابد.

مکیال المکارم، ص ۲۴۸

نیازی به دعا نیست!

ممکن است برای بعضی ها این تصور ایجاد شود که چون امام زمان، وسیله رسیدن برکات به مخلوقات است؛ بنابراین چه نیازی به دعای مردم دارد؟!

دعای ما برای حضرت، مانند هدیه ای از شخصی حقیر به مردی بزرگوار است.

همچنین ظهور امام زمان از اموری است که امکان پیش و پس افتادنش هست. بنابراین جلو افتادن آن، با جدیت اهل ایمان برای دعای فرج، میسر میشود.

امام باقر میفرماید: "دعا، قضای پیچیده سخت را بر می گرداند."

پس بخوان دعای فرج را، دعا اثر دارد...

همنشین امیرالمومنین

امام علی میفرماید: "قائم ما را غیبتی است که مدتش طول میکشد، گویی شیعه را میبینم که در دوران غیبت به سان گوسفندی که به دنبال چراگاه میگردد، دنبال چراگاهند اما آن را نمی یابند. توجه کنید که هر یک از آنها بر دین خود ثابت بماند و دلش بر اثر طول غیبت، قساوت نگیرد، روز قیامت با من در درجه ام خواهد بود."

دعا برای تعجیل فرج، نشانه پایداری و ثبات ایمان و دین است؛ زیرا اگر در این امر تردید داشت برای تحقق یافتن آن تضرع و دعا نمیکرد. همچنین دعا سبب کامل شدن ایمان و ثبوت آن برای انسان میشود، به این گونه که از فتنه های آخرالزمان نجات می یابد.

پس دعا برای آن حضرت سبب آن است که دعا کننده در درجه ی امیرالمومنین باشد، چون سبب ثابت ماندن ایمان در زمان غیبت است.

مکیال المکارم، ص ۲۶۹

۴۰.

چه دلیلی بهتر از این

برای اهمیت دعا، همین بس که خداوند در آیه ۷۷ سوره فرقان میفرماید: "بگو که اگر دعای شما (و ناله و زاری و توبه شما) نبود خدا به شما چه توجه و اعتنایی داشت؟ که شما کافران (آیات حق را) تکذیب کردید و به کیفر همیشگی آن گرفتار خواهید شد."

و چه دعایی بهتر و برتر از دعای برای فرج.

دعا برای ظهور حضرت مهدی، اظهار محبت قلبی به ایشان است و چون ائمه طاهریں ما را امر به دعا برای فرج ایشان کرده اند؛ دعا نوعی زنده کردن امر ائمه اطهار هم محسوب می شود.